

Zondag 31 januari 2021 – Geroepen worden

Lezingen: 1 Samuel 3 : 1 – 10, Marcus 1 : 14 – 20

De verhalen die we vandaag gelezen hebben, gaan over keuzemomenten. Het zijn allebei roepingsverhalen. Roepingsverhalen klinken ons vaak romantisch in de oren.

Er is vaak sprake van één belangrijk moment, waarop het leven een beslissende wending neemt. Iemand krijgt in een droom of op andere wijze ineens zijn bestemming te horen, neemt een bepaalde taak of opdracht op zich en als een mens daar maar gevolg aan geeft, komt die mens volledig tot haar recht. En misschien hebben wij vaak het gevoel dat dit soort verhalen niet over ons gaan.

Toch: op een of ander manier maken we allemaal vormen van roeping mee in ons leven en niet eenmalig, maar herhaaldelijk, misschien wel voortdurend.

De vraag is misschien ook niet óf we geroepen worden, maar wannéer we ons geroepen voelen. Er wordt een beroep op ons gedaan en we moeten beslissen hoe we daar gevolg aan geven.

De situatie waarin een mens door God geroepen wordt, wordt in het verhaal van Samuël beschreven als een toestand waarin de Godslamp bijna uit is: het woord van de Heer was zeldzaam. Het is een tijd zonder visioenen. Er is geen communicatie tussen God en mens, Gods stem bereikt de mens niet. Eli, de priester, de ziener, zijn zicht is verzwakt; het ontbreekt hem aan visie, aan inzicht. Zijn zonen maken de tempeldienst te schande.

Samuël dient de Heer, hij slaapt dichtbij de ark, die de presentie van God vertegenwoordigt, maar toch heeft hij God nog nooit ervaren.

Dat kunnen we ook in onze huidige tijd in herkennen, nu we in een tijd leven waarin verhalen die lange tijd algemene zeggingskracht hadden, hun waarde lijken te verliezen. We missen een toekomstperspectief, door de coronacrisis die onafzienbaar lijkt en de klimaatcrisis die op ons afkomt.

Tegelijkertijd wordt er regelmatig een appèl op ons gedaan; in kwesties waarin een beroep wordt gedaan op ons moreel besef: welke mensen moeten het eerst gevaccineerd worden? Is het nog wel verantwoord om vlees te eten, al te vaak op vliegvakantie te gaan, is onze levenswijze nog wel verantwoord?

Roeping is dan misschien het appèl/beroep dat wordt gedaan op je verantwoordelijkheid, voor de mensen en de wereld om je heen.

Samuël, Eli's persoonlijke hulp, diende de Heer, staat er. Maar hij herkent eerst niet dat het God is die hem roept. Hij denkt dat Eli hem heeft geroepen. Tot drie keer toe. Hoe weet je of het God is die je roept? Dat weet je niet. Een ander mens kan je daarop wijzen. Zoals Eli Samuel. En dan kun je niets anders doen dan bereidheid tonen tot luisteren.

Het antwoord van Samuël is: Hier ben ik, Het is het antwoord van beschikbaarheid, bereidheid tot luisteren.

En dan het verhaal van Marcus: de vissers lijken geen moment te aarzelen over hun keuze.

Waarom niet? Wat maakt dat zij/ dat wij iemand, iemand als Jezus willen volgen?

Want: daar mag je toch van uitgaan als christenen, als mensen die zich naar Jezus Christus noemen. Wat maakt dat wij Hem willen volgen en hoever gaan we daar in?

Hoever willen en kunnen we daar in gaan?

De broers Simon en Andreas gaan daar ver in, rigoureuus laten ze laten hun netten, hun werk als vissers achter en volgen Jezus, meteen, direct als Hij hun zegt: 'Kom, volg mij!'

En de andere broers Jakobus en Johannes laten niet alleen hun boot met netten achter zich, maar ook hun vader Zebedeüs. Verlaten dus zelfs hun familie.

En wat weten ze nu helemaal van Jezus?

Weten ze van zijn doop door Johannes en de duif die daarbij neerdaalde met die stem uit de hemel: 'Jij bent mijn geliefde zoon'.

Hebben ze Hem in die korte tijd daarna al horen verkondigen? Weten ze wat zijn boodschap, zijn programma, zijn doel, zijn missie is?

Jacqueline van der Waals dichtte in het lied 'Wat de toekomst brengen moge': 'Leer mij volgen zonder vragen, Vader wat Gij doet is goed'. Maar dat lied zingen we niet zo vaak meer.

Want wij moderne mensen hebben vaak juist allerlei vragen, nemen niet zomaar iets aan, volgen zonder vragen is ons te passief.

We willen weten waar we aan toe zijn, wat we kunnen verwachten.

En de leider die wij volgen moet een duidelijk plan hebben, visie, beleid.

Zelfs als kerk moeten we een beleidsplan hebben, en daarin beschrijven wat we de komende jaren gaan doen..

De broers in het evangelie, Simon en Andreas, Jakobus en Johannes, volgen Jezus zonder één woord, zonder één vraag naar het waarom en het waarheen en hoe dan?

Blijkbaar is er iets in Jezus, zijn stem of Hij heeft zo'n uitstraling dat ze onmiddellijk hun werk en hun netten laten vallen en Jezus volgen.

‘Kom, volg mij, Ik zal jullie vissers van mensen maken’.

De broers moeten daarin iets gehoord hebben wat hen raakt, iets wat raakt aan een gevoel, een verlangen dat in hen schuilt.

Misschien de vraag of dit leven als visser nu alles is, iedere dag hard werken, vissen vangen, hun dagelijks brood verdienen. Op zich natuurlijk niets mis mee, maar je werk, je beroep hoeft toch niet het enige zijn dat zegt wie jij bent als mens.

Al lijkt dat in onze tijd soms wel zo, dat je bent wat je doet, presteert, verdient, je je identificeert met je werk, maar waar ben je dan als je je werk kwijtraakt of met pensioen gaat?

Blijkbaar raakt Jezus met zijn roepen van de broers: ‘Kom, volg mij’ een diepere snaar.

De snaar van wie je ten diepste bent als mens, wie je kunt zijn, je bestemming. Om steeds meer mens, steeds meer jezelf te worden.

En dat wat je kunt, je vaardigheden en eigenschappen, je karakter, dat alles kun je daarvoor gebruiken.

Alles wat de broers tot goede vissers maakte: geduld, waakzaamheid, volharding, wordt deel van hun nieuwe leven.

Dat bepaalt ook hun omgaan met mensen: ze zijn ook daarin geduldig, oplettend, trouw, waardoor zij op hun beurt mensen kunnen uitnodigen om Jezus te volgen.

Zo worden zij vissers van mensen.

Om ook anderen te brengen tot hun bestemming, door mee te gaan op de weg van Jezus. De broers worden aangesproken al weten ze waarschijnlijk niet of nauwelijks door wie. Jezus staat immers nog helemaal aan het begin van zijn weg.

Wie is deze man, wie Hij zal zijn?

Maar ze horen naar zijn stem, zijn uitnodiging en ze gaan met hem mee.

Blijkbaar herkennen ze in Jezus wat hen vertrouwen geeft. Vertrouwen in de toekomst. Geborgenheid, dat Hij hen echt ziet: wie ze zijn, dat ze bij Hem tot hun bestemming kunnen komen, dat ze bij Jezus zichzelf mogen zijn en steeds meer worden.

Dat ze daarin Gods weg met mensen herkennen, dat met Jezus mee gaan de goede weg is.

Iedereen heeft iemand, heeft mensen nodig die verder willen kijken dan de buitenkant,

dan je eerste verlegenheid of stugheid misschien,
die verder willen kijken; verder dan wat je wel of niet
kunt, je opleiding, beroep, prestaties,
die verder willen kijken dan de buitenkant, je afkomst,
huidkleur, kleding.

Iemand die ons echt wil zien zoals wij zijn, wat we nodig
hebben, wat we hebben te geven, wie wij bent ten diepste
zijn.

Wie of wat volgen wij in ons leven? De actualiteit van
alle dag laat al zien hoe lastig dat vaak is. Is dat
overheid? Zijn dat de deskundigen? Maar welke dan?

En dan is daar die stem van Jezus vandaag: ook wij
willen toch Jezus volgen? En gehoor geven aan zijn
oproep? En vaak is het niet zo plotseling gegaan zoals bij
de vissers aan dat meer van Galilea. Natuurlijk niet, zou
ik bijna zeggen, want geloven is een weg gaan van vallen
en opstaan, van twijfel en steeds weer vinden; dat is niet
iedere dag hetzelfde.

En zeker in onze tijd is nog niet altijd even eenvoudig om
dat geloof levend te houden vanachter je laptop of je
televisie. En toch? Toch klinkt ook vandaag zijn stem:

Volg Mij: Ik ga waar Ik gaan kan en zoek reisgenoten.

Dat we die stem zullen volgen en op weg gaan naar een
toekomst vol van hoop.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk
ds. Hillegonda Ploeger